

UBND TỈNH LAI CHÂU
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐỀ CHÍNH THỨC
(Đề thi gồm 02 trang)

KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10
NĂM HỌC 2026 - 2027
Môn thi: Ngữ văn (môn chung)
Thời gian: 120 phút (không kể thời gian phát đề)
Ngày thi: 25/5/2026
Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề.

Phần I: Đọc hiểu (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau:

TỔ QUỐC NHÌN TỪ BIỂN

*“Nếu Tổ quốc đang bão giông từ biển
Có một phần máu thịt ở Hoàng Sa
Ngàn năm trước con theo cha xuống biển
Mẹ lên rừng thương nhớ mãi Trường Sa*

*Đất Tổ quốc khi chấp chờn bóng giặc
Các con nằm thao thức phía Trường Sơn
Biển Tổ quốc chưa một ngày yên ả
Biển cần lao như áo mẹ bạc sờn*

*Nếu Tổ quốc hôm nay nhìn từ biển
Mẹ Âu Cơ hẳn không thể yên lòng
Sóng lớp lớp đè lên thêm lục địa
Trong hồn người có ngọn sóng nào không.”*

(Trích “Tổ quốc nhìn từ biển” - Nguyễn Việt Chiến, Trại viết Văn nghệ Quân đội, Hạ Long 4-2009)

Chú thích:

(*) Nguyễn Việt Chiến yêu thơ và làm thơ từ rất sớm, có thơ in ở các báo Trung ương từ năm lớp 9 khi đang theo học tại trường Chu Văn An, năm 1969. Nhà thơ từng có 4 năm tham gia cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước.

Trả lời câu hỏi:

Câu 1 (0,5 điểm): Xác định thể thơ của đoạn trích trên.

Câu 2 (0,5 điểm): Truyền thuyết nào được nhắc đến trong đoạn trích trên?

Câu 3 (1,0 điểm): Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ so sánh được sử dụng trong câu thơ sau:

“Biển cần lao như áo mẹ bạc sờn”

Câu 4 (1,0 điểm): Tình cảm của tác giả được thể hiện trong đoạn trích là gì?

Câu 5 (1,0 điểm): Từ đoạn trích trên em hãy nêu trách nhiệm của bản thân trong việc bảo vệ biển đảo quê hương.

Phần II: Viết (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm): Viết đoạn văn khoảng 150 chữ phân tích khổ thơ:

“Nếu Tổ quốc hôm nay nhìn từ biển
Mẹ Âu Cơ hẳn không thể yên lòng
Sóng lớp lớp dề lên thêm lục địa
Trong hồn người có ngọn sóng nào không.”

Câu 2 (4,0 điểm):

Tuổi học trò vốn hồn nhiên, trong sáng, nhưng đâu đó vẫn tồn tại những mâu thuẫn và xung đột. Em hãy viết bài văn trình bày suy nghĩ của em về vấn đề này trong môi trường học đường hiện nay.

----- HẾT -----

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị coi thi không giải thích gì thêm.

ĐÁP ÁN THAM KHẢO

PHẦN I. ĐỌC HIỂU

Phần	Câu	Nội dung đáp án
Đọc hiểu	Câu 1 (0,5 điểm)	- Thể thơ: 8 chữ
Đọc hiểu	Câu 2 (0,5 điểm)	- Truyền thuyết được nhắc là: Con Rồng, cháu Tiên
Đọc hiểu	Câu 3 (1,0 điểm)	- Hình ảnh “ biển cần lao ” được so sánh với “ áo mẹ bạc sờn ”. - Tác dụng: + Giúp câu thơ được diễn đạt thêm sinh động, hấp dẫn. + Làm nổi bật sự vất vả, nhọc nhằn của biển đảo quê hương qua bao năm tháng. + Qua đó thể hiện tình yêu thương, niềm xót xa và sự trân trọng của tác giả đối với biển đảo Tổ quốc.
Đọc hiểu	Câu 4 (1,0 điểm)	- Tình cảm của tác giả được thể hiện trong đoạn trích là: + Tình yêu tha thiết, sâu nặng đối với Tổ quốc và biển đảo quê hương. + Niềm tự hào về chủ quyền biển đảo Việt Nam. + Sự lo lắng, trăn trở trước những hiểm họa xâm phạm chủ quyền biển đảo. + Đồng thời thể hiện ý thức trách nhiệm bảo vệ chủ quyền thiêng liêng của đất nước.
Đọc hiểu	Câu 5 (1,0 điểm)	- Trách nhiệm trong việc bảo vệ biển đảo quê hương: + Tìm hiểu và nâng cao hiểu biết về chủ quyền biển đảo Việt Nam. + Bồi dưỡng lòng yêu nước và ý thức tự hào dân tộc. + Có ý thức giữ gìn môi trường biển sạch đẹp. + Ra sức học tập, rèn luyện để góp phần xây dựng và bảo vệ đất nước trong tương lai.

PHẦN II. VIẾT

Phần	Câu	Nội dung đáp án
Viết	Câu 1 (2,0 điểm)	1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận. 2. Thân đoạn - Nỗi lo thương của lịch sử. - Lời thức tỉnh trách nhiệm thời đại. + Hình ảnh “ sóng lớp lớp dề lên thêm lục địa ” phản ánh trực diện hiểm nguy mà Tổ quốc đang phải đối mặt.

Phần	Câu	Nội dung đáp án
		<p>+ Lời tự vấn “Trong hồn người có ngọn sóng nào không?” là lời cảnh tỉnh lòng người trước vận mệnh quốc gia, thúc giục mỗi cá nhân phải có trách nhiệm, không được thờ ơ, vô cảm.</p> <p>- Một số đặc sắc về nghệ thuật:</p> <p>+ Sử dụng linh hoạt các biện pháp tu từ: câu hỏi tu từ, ...</p> <p>+ Giọng thơ tha thiết, suy tư, giàu cảm xúc, ...</p> <p>+ Hình ảnh thơ giàu ý nghĩa.</p> <p>3. Kết đoạn: Tổng kết vấn đề nghị luận.</p>
Viết	Câu 2 (4,0 điểm)	<p>1. Mở bài: Giới thiệu chung vấn đề nghị luận.</p> <p>2. Thân bài</p> <p>- Giải thích: Mâu thuẫn, xung đột học đường là gì? Là những bất đồng về quan điểm, xích mích trong giao tiếp, lối sống giữa các học sinh, dẫn đến căng thẳng về tâm lý hoặc bùng nổ thành hành vi bạo lực.</p> <p>- Biểu hiện:</p> <p>+ Học sinh nói xấu sau lưng, cô lập bè phái (bạo lực lạnh), cãi vã, thậm chí là xô xát, đánh nhau ngay trong hoặc ngoài cổng trường.</p> <p>+ Không chỉ vậy, học sinh còn “bóc phốt”, lăng mạ, lôi kéo đám đông vào công kích nhau trên các nền tảng mạng xã hội (Facebook, TikTok...).</p> <p>- Nguyên nhân:</p> <p>+ Tâm lý lứa tuổi dậy thì có nhiều biến đổi, cái tôi quá lớn, thích thể hiện bản thân nhưng lại chưa đủ chín chắn để kiểm soát cảm xúc.</p> <p>+ Sự bốc đồng, kỹ năng giải quyết vấn đề bằng đối thoại còn hạn chế; dễ bị kích động bởi những lý do rất nhỏ.</p> <p>+ Cha mẹ mãi mê kiếm sống hoặc quá nuông chiều, thiếu sự lắng nghe, chia sẻ và định hướng giáo dục nhân cách cho con.</p> <p>+ Các bộ phim bạo lực, những tư tưởng tiêu cực trên không gian mạng dễ bủa vây và tiêm nhiễm vào nhận thức của các em.</p> <p>- Hậu quả:</p> <p>+ Đối với nạn nhân: Bị tổn thương nặng nề về thể xác và tinh thần; nảy sinh tâm lý sợ hãi, chán học, trầm cảm, suy giảm nghiêm trọng chất lượng học tập.</p> <p>+ Đối với người gây ra xung đột: Phải đối mặt với các hình thức kỷ luật của nhà trường, sự lên án của xã hội, và nghiêm trọng hơn là làm lệch lạc nhân cách trong tương lai.</p> <p>+ Đối với môi trường học đường và xã hội: Làm mất đi vẻ đẹp thiêng liêng của tình bạn tuổi học trò; biến trường học từ nơi an toàn thành nơi đầy bất an; gây lo lắng cho phụ huynh và thầy cô.</p> <p>- Giải pháp:</p> <p>+ Về phía bản thân mỗi học sinh: Phải học cách lắng nghe, hạ thấp cái tôi, rèn luyện kỹ năng kiềm chế sự tức giận. Khi có mâu thuẫn, cần tìm đến sự trợ giúp của người lớn thay vì tự giải quyết bằng bạo lực.</p> <p>+ Về phía nhà trường: Cần tăng cường các hoạt động tham vấn tâm lý học đường; tổ chức các buổi ngoại khóa về kỹ năng sống, tình bạn đẹp; có biện pháp răn đe, giáo dục nghiêm khắc nhưng nhân văn.</p> <p>+ Về phía gia đình: Bố mẹ cần là người bạn đồng hành, thường xuyên tâm sự để thấu hiểu những thay đổi tâm sinh lý của con, thay vì chỉ áp đặt bằng đòn roi hay điểm số.</p>

Phần	Câu	Nội dung đáp án
		HS lấy dẫn chứng minh họa phù hợp.
		3. Kết bài: Tổng kết vấn đề nghị luận.

LỜI GIẢI THAM KHẢO

PHẦN I. ĐỌC HIỂU

Câu 1. Xác định thể thơ của đoạn trích trên.

Đoạn trích được viết theo **thể thơ tự do**.

Giải thích:

Số tiếng trong các dòng thơ không hoàn toàn cố định, cách gieo vần linh hoạt, mạch cảm xúc phóng khoáng nên đây là thơ tự do.

Câu 2. Truyền thuyết nào được nhắc đến trong đoạn trích trên?

Truyền thuyết được nhắc đến là **truyền thuyết Con Rồng cháu Tiên**, gắn với hình ảnh **Lạc Long Quân và Âu Cơ**.

Dẫn chứng trong đoạn thơ:

“Nghìn năm trước con theo cha xuống biển
Mẹ lên rừng thương nhớ mãi Trường Sa”

và:

“Mẹ Âu Cơ hắt không thể yên lòng”

Câu 3. Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ so sánh trong câu thơ:

“Biển cần lao như áo mẹ bạc sờn”

Biện pháp tu từ: So sánh.

Dấu hiệu so sánh: Từ “như”.

Hai hình ảnh được so sánh:

“Biển cần lao” được so sánh với “áo mẹ bạc sờn”.

Tác dụng:

Hình ảnh so sánh giúp người đọc cảm nhận biển không chỉ là không gian địa lí mà còn mang dáng vẻ gần gũi, thân thương như người mẹ tảo tần, lam lũ. Cụm từ “áo mẹ bạc sờn” gợi sự vất vả, nhọc nhằn, chịu nhiều nắng mưa, mất mát. Qua đó, câu thơ thể hiện tình yêu thương, niềm xót xa của tác giả trước những gian lao, bão giông mà biển đảo Tổ quốc phải gánh chịu. Đồng thời, hình ảnh ấy cũng làm câu thơ giàu sức gợi hình, gợi cảm.

Câu 4. Tình cảm của tác giả được thể hiện trong đoạn trích là gì?

Đoạn trích thể hiện **tình yêu tha thiết của tác giả đối với Tổ quốc, đặc biệt là biển đảo quê hương.**

Cụ thể, tác giả bộc lộ niềm tự hào về cội nguồn dân tộc qua truyền thuyết Con Rồng cháu Tiên, tình yêu sâu nặng với Hoàng Sa, Trường Sa, sự lo âu, trăn trở trước những bão giông, hiểm họa nơi biển đảo. Đồng thời, tác giả cũng gửi gắm lời nhắc nhở, đánh thức trách nhiệm của mỗi người dân đối với chủ quyền thiêng liêng của Tổ quốc.

Câu 5. Từ đoạn trích trên, em hãy nêu trách nhiệm của bản thân trong việc bảo vệ biển đảo quê hương.

Từ đoạn trích, mỗi học sinh cần nhận thức rằng biển đảo là một phần máu thịt thiêng liêng của Tổ quốc. Vì vậy, bản thân em cần có trách nhiệm học tập, rèn luyện đạo đức, trau dồi hiểu biết về lịch sử, địa lí và chủ quyền biển đảo Việt Nam. Em cần biết yêu quý, tự hào, trân trọng Hoàng Sa, Trường Sa; tích cực tuyên truyền để mọi người có ý thức bảo vệ chủ quyền biển đảo. Đồng thời, em cần phản đối những hành vi xuyên tạc, xâm phạm chủ quyền đất nước; sống có trách nhiệm, đoàn kết, yêu nước và sẵn sàng góp sức xây dựng, bảo vệ Tổ quốc khi cần thiết.

PHẦN II. VIẾT

Câu 1. Viết đoạn văn khoảng 150 chữ phân tích khổ thơ

Khổ thơ:

“Nếu Tổ quốc hôm nay nhìn từ biển
Mẹ Âu Cơ hẳn không thể yên lòng
Sóng lớp lớp đè lên thềm lục địa
Trong hồn người có ngọn sóng nào không.”

Gợi ý phân tích từng ý

Ý 1: Cách nhìn Tổ quốc từ biển

Câu thơ “Nếu Tổ quốc hôm nay nhìn từ biển” gợi một điểm nhìn đặc biệt. Nhà thơ không nhìn Tổ quốc từ đất liền mà nhìn từ biển, nơi đang có nhiều bão giông, thử thách. Cách nhìn ấy giúp người đọc nhận ra biển đảo là phần thiêng liêng, không thể tách rời của đất nước.

Ý 2: Hình ảnh Mẹ Âu Cơ

“Mẹ Âu Cơ hẳn không thể yên lòng” gợi truyền thuyết Con Rồng cháu Tiên, nhắc nhớ cội nguồn dân tộc. Hình ảnh Mẹ Âu Cơ vừa thiêng liêng vừa gần gũi, thể hiện nỗi lo âu của mẹ trước vận mệnh đất nước, nhất là trước những hiểm nguy nơi biển đảo.

Ý 3: Hình ảnh “sóng lớp lớp”

“Sóng lớp lớp đè lên thềm lục địa” vừa tả những lớp sóng biển dồn dập, vừa ẩn dụ cho những hiểm họa, áp lực, thử thách đang đe dọa chủ quyền biển đảo. Câu thơ gợi cảm giác nặng nề, căng thẳng, khiến người đọc thêm thấm thía sự gian lao của Tổ quốc.

Ý 4: Câu hỏi tu từ cuối khổ thơ

“Trong hồn người có ngọn sóng nào không” là câu hỏi tu từ đầy day dứt. Nhà thơ muốn đánh thức tình yêu nước, lòng tự hào dân tộc và ý thức trách nhiệm trong mỗi con người Việt Nam trước biển đảo quê hương.

Đoạn văn mẫu khoảng 150 chữ

Khổ thơ cuối trong đoạn trích “Tổ quốc nhìn từ biển” của Nguyễn Việt Chiến đã thể hiện sâu sắc nỗi lo âu và trách nhiệm của con người trước biển đảo quê hương. Câu thơ “Nếu Tổ quốc hôm nay nhìn từ biển” mở ra một điểm nhìn đặc biệt: nhìn đất nước từ nơi đầu sóng ngọn gió. Hình ảnh “Mẹ Âu Cơ” gợi truyền thuyết Con Rồng cháu Tiên, nhắc nhớ cội nguồn thiêng liêng của dân tộc. Nếu chứng kiến biển đảo quê hương đang đối mặt với bao bão giông, “Mẹ Âu Cơ hẳn không thể yên lòng”. Hình ảnh “Sóng lớp lớp đè lên thêm lục địa” vừa tả sóng biển, vừa ẩn dụ cho những hiểm nguy đang đe dọa chủ quyền Tổ quốc. Câu hỏi tu từ “Trong hồn người có ngọn sóng nào không” vang lên đầy day dứt, đánh thức tình yêu nước và ý thức bảo vệ biển đảo trong mỗi người.

Câu 2. Viết bài văn trình bày suy nghĩ về vấn đề mâu thuẫn và xung đột trong môi trường học đường hiện nay**Dàn ý chi tiết****1. Mở bài**

Tuổi học trò là lứa tuổi đẹp đẽ, hồn nhiên, trong sáng, gắn với tình bạn, thầy cô và mái trường. Tuy nhiên, trong môi trường học đường hiện nay vẫn còn tồn tại những mâu thuẫn, xung đột giữa học sinh với nhau. Đây là vấn đề đáng quan tâm vì nó ảnh hưởng trực tiếp đến tình bạn, việc học tập và sự phát triển nhân cách của học sinh.

2. Thân bài**a. Giải thích vấn đề**

Mâu thuẫn là sự bất đồng, không thống nhất trong suy nghĩ, lời nói hoặc hành động giữa người này với người khác.

Xung đột là khi mâu thuẫn trở nên căng thẳng, có thể dẫn đến cãi vã, xúc phạm, cô lập, thậm chí bạo lực.

Trong môi trường học đường, mâu thuẫn và xung đột có thể xuất hiện giữa bạn bè cùng lớp, cùng trường hoặc trên mạng xã hội.

b. Biểu hiện

Mâu thuẫn, xung đột học đường có nhiều biểu hiện khác nhau: học sinh nói xấu, trêu chọc, chế giễu nhau; chia bè phái, cô lập bạn; cãi vã vì hiểu lầm, vì ganh đua trong học tập hoặc vì những chuyện nhỏ nhặt. Nghiêm trọng hơn, có bạn dùng lời lẽ xúc phạm danh dự người khác trên mạng xã hội, thậm chí tụ tập đánh nhau, quay clip, đăng tải lên mạng. Những hành động ấy làm mất đi vẻ đẹp trong sáng của tuổi học trò.

c. Nguyên nhân

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến mâu thuẫn và xung đột trong học đường. Trước hết là do một số học sinh còn thiếu kỹ năng kiểm soát cảm xúc, dễ nóng giận, thiếu bình tĩnh khi gặp chuyện không vừa ý. Bên cạnh đó, nhiều bạn chưa biết lắng nghe, chưa biết đặt mình vào vị trí của người khác nên dễ hiểu lầm và làm tổn thương nhau. Ngoài ra, ảnh hưởng tiêu cực từ mạng xã hội, phim ảnh, trò chơi bạo lực cũng có thể khiến một số học sinh có hành vi lệch chuẩn. Sự thiếu quan tâm, chia sẻ kịp thời từ gia đình, nhà trường cũng là một nguyên nhân đáng chú ý.

d. Hậu quả

Mâu thuẫn và xung đột trong học đường gây ra nhiều hậu quả nghiêm trọng. Nó làm rạn nứt tình bạn, khiến môi trường học tập trở nên căng thẳng, thiếu an toàn. Người bị xúc phạm, bắt nạt có thể bị tổn thương tâm lý, sợ đến trường, học tập sa sút. Người gây ra xung đột cũng có thể bị kỉ luật, mất uy tín, thậm chí vi phạm pháp luật nếu hành vi bạo lực nghiêm trọng. Xa hơn, những xung đột ấy làm xấu đi hình ảnh học sinh và ảnh hưởng đến truyền thống tốt đẹp của nhà trường.

e. Giải pháp

Để hạn chế mâu thuẫn, xung đột trong học đường, mỗi học sinh cần học cách bình tĩnh, kiểm soát lời nói và hành động của mình. Khi có bất đồng, cần trao đổi nhẹ nhàng, biết lắng nghe, biết xin lỗi và tha thứ. Học sinh không nên dùng mạng xã hội để công kích, xúc phạm hay lan truyền thông tin làm tổn thương người khác. Gia đình cần quan tâm, giáo dục con em cách ứng xử văn minh. Nhà trường cần tăng cường giáo dục kĩ năng sống, tổ chức tư vấn tâm lý học đường và xử lí nghiêm những hành vi bạo lực, bắt nạt. Quan trọng nhất, mỗi học sinh cần xây dựng tình bạn đẹp, biết yêu thương, tôn trọng và giúp đỡ nhau.

f. Bài học nhận thức và hành động

Là học sinh, em cần hiểu rằng mâu thuẫn là điều có thể xảy ra trong cuộc sống, nhưng không nên để mâu thuẫn biến thành xung đột tiêu cực. Em cần sống chan hòa, biết nhường nhịn, tôn trọng bạn bè, không xúc phạm hay gây tổn thương người khác. Khi gặp mâu thuẫn, em sẽ bình tĩnh trao đổi hoặc nhờ thầy cô, cha mẹ giúp đỡ để giải quyết đúng cách.

Bài văn mẫu

Tuổi học trò là quãng thời gian đẹp đẽ, hồn nhiên và trong sáng trong cuộc đời mỗi con người. Ở đó, học sinh được học tập, vui chơi, xây dựng những tình bạn đẹp dưới mái trường thân yêu. Tuy nhiên, bên cạnh những điều tốt đẹp ấy, trong môi trường học đường hiện nay vẫn còn tồn tại những mâu thuẫn và xung đột. Đây là vấn đề đáng quan tâm vì nó ảnh hưởng trực tiếp đến tâm lý, kết quả học tập và sự phát triển nhân cách của học sinh.

Mâu thuẫn là sự bất đồng trong suy nghĩ, lời nói hoặc hành động giữa người này với người khác. Xung đột là khi mâu thuẫn trở nên căng thẳng, có thể dẫn đến cãi vã, xúc phạm, cô lập hoặc bạo lực. Trong môi trường học đường, mâu thuẫn và xung đột có thể xảy ra giữa học sinh với nhau vì nhiều lí do khác nhau, từ những hiểu lầm nhỏ đến sự ganh đua, đố kị hoặc thiếu tôn trọng nhau.

Thực tế cho thấy, mâu thuẫn và xung đột học đường có nhiều biểu hiện đáng lo ngại. Có bạn chỉ vì một câu nói đùa, một ánh nhìn hay một sự hiểu lầm mà cãi vã, giận dữ. Có nhóm học sinh chia bè phái, nói xấu, cô lập bạn trong lớp. Nghiêm trọng hơn, một số học sinh dùng mạng xã hội để xúc phạm, bôi nhọ danh dự người khác, thậm chí hện nhau đánh nhau rồi quay clip đăng lên mạng. Những hành động ấy không chỉ làm tổn thương người khác mà còn làm mất đi vẻ đẹp trong sáng của tuổi học trò.

Nguyên nhân của tình trạng này xuất phát từ nhiều phía. Trước hết, một số học sinh còn thiếu kĩ năng kiểm soát cảm xúc, dễ nóng giận và hành động bốc đồng. Nhiều bạn chưa biết lắng nghe, chưa biết đặt mình vào hoàn cảnh của người khác nên dễ gây hiểu lầm. Bên cạnh đó, sự ảnh hưởng tiêu cực từ mạng xã hội, trò chơi bạo lực, phim ảnh không phù hợp cũng có thể khiến một số học sinh có cách ứng xử sai lệch. Ngoài ra, nếu gia đình và nhà trường chưa quan tâm, chia sẻ, định hướng kịp thời thì những mâu thuẫn nhỏ có thể trở thành xung đột lớn.

Mâu thuẫn và xung đột trong học đường để lại nhiều hậu quả nghiêm trọng. Trước hết, nó làm rạn nứt tình bạn, khiến lớp học mất đi sự đoàn kết, vui vẻ. Những học sinh bị xúc phạm, bắt nạt có thể bị tổn thương tâm lý, mặc cảm, sợ đến trường và học tập sa sút. Người gây ra xung đột cũng phải chịu hậu quả như bị kỉ luật, bị bạn bè xa lánh, làm cha mẹ và thầy cô buồn lòng. Nếu hành vi bạo lực nghiêm trọng, học sinh còn có thể vi

phạm pháp luật. Vì vậy, mâu thuẫn và xung đột học đường không phải là chuyện nhỏ, mà là vấn đề cần được nhìn nhận nghiêm túc.

Để hạn chế tình trạng này, mỗi học sinh cần học cách ứng xử văn minh. Khi có bất đồng, chúng ta cần bình tĩnh trao đổi, biết lắng nghe, biết xin lỗi và tha thứ. Không nên vì nóng giận mà xúc phạm, đánh nhau hoặc đưa sự việc lên mạng xã hội. Gia đình cần quan tâm, trò chuyện với con cái nhiều hơn để kịp thời định hướng suy nghĩ và hành vi. Nhà trường cần tăng cường giáo dục kỹ năng sống, tổ chức tư vấn tâm lý học đường, đồng thời xử lý nghiêm những hành vi bắt nạt, bạo lực. Một môi trường học đường tốt đẹp chỉ có thể được xây dựng khi mỗi học sinh biết tôn trọng, yêu thương và giúp đỡ nhau.

Bản thân em nhận thức rằng mâu thuẫn là điều có thể xảy ra trong cuộc sống, nhưng điều quan trọng là phải biết giải quyết mâu thuẫn đúng cách. Em sẽ cố gắng sống hòa đồng, tôn trọng bạn bè, không nói xấu, không xúc phạm hay gây tổn thương người khác. Khi có vấn đề, em sẽ bình tĩnh trao đổi hoặc nhờ thầy cô, cha mẹ giúp đỡ. Mỗi học sinh biết nhường nhịn, yêu thương và cư xử văn minh sẽ góp phần xây dựng môi trường học đường an toàn, lành mạnh và hạnh phúc.